

Από τη Ρουσλάνα στην Τζαμάλα

Δευτέρα 16 Μαΐου 2016 Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

► Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΤΕΛΗ*

ΔΕΝ ΕΙΜΑΙ ΕΙΔΙΚΟΣ στα τεχνικά, οργανωτικά και καλλιτεχνικά πλαίσια του θεσμού του Διαγωνισμού Τραγουδιού Eurovision, του αδιάβλητου και του αμερόληπτου των κρίσεων του συμπεριλαμβανομένων. Οσο έτυχε να τον παρακολουθήσω, διαπίστωσα ότι πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, από αισθητικής πλευράς, εκείνο που κυριαρχεί (στατιστικά ως προς τις συμμετοχές και τους εκάστοτε νικητές) είναι ένα προϊόν που κινείται στο πλαίσιο της εύπεπτης ρομαζικής κουλτούρας, της βιομηχανίας θεάματος-ακροάματος.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρούνται κάποια φαινόμενα που ενισχύουν την άποψη ότι παρόμοιοι θεσμοί δεν είναι και τόσο ιδεολογικά, αξιολογικά και πολιτικά ουδέτεροι και αμερόληπτοι. Εκτός από την έμμεση ιδεολογική χειραγώγηση (της «διασκέδασης» με το πρότυπο του καταναλωτισμού και της συνακόλουθης αγοραίας ιδεολογίας), επιχειρείται και μια άμεση, όλο και πιο αποκάλυπτη και χονδροειδούς μορφής χειραγώγηση.

Είδαμε, π.χ., ότι κατά την προετοιμασία της «Πορτοκαλί Επανάστασης»-πραξικοπήματος στην Ουκρανία για την ανάδειξη (με αντισημιτική επιβολή από το Ανώτατο Δικαστήριο δύο επαναληπτικών προεδρικών εκλογών!) του τότε εκλεκτού της Δύσης Β. Γιούσενκο, νικήτρια αναδεικνύεται η Ρουσλάνα (με ένα «άσμα»-χορευτικό-γαργαλιστικό θέαμα), που τιμάται τον Μάιο του 2014 από την ΥΠΕΞ ΗΠΑ Χ. Κλίντον με το βραβείο International Women of Courage Award και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην επόμενη «έγχρωμη επανάσταση»-ένοπλο πραξικόπημα, ως αποτέλεσμα του οποίου, με την ωμή και αποκάλυπτη παρέμβαση ΗΠΑ - NATO - Ε.Ε., επικράτησε η ρεβανσιστικών-ναζιστικών αναφορών και ιδεολογίας χούντα του Κιέβου με τα επακόλουθα της (δημοψήφισμα-επένδυση της Κριμαίας με τη Ρωσία, αντιφασιστική εξέγερση στη Ν.Α. Ουκρανία, πόλεμος κατά των εξεγερμένων με φασιστικά τάγματα κ.ο.κ.).

ΤΟ 2016 ο «θεσμός» αναβαθμίζει τον χονδροειδή ιδεολογικό συμβολισμό. Νικήτρια αναδεικνύεται η Τζαμάλα, με το άσμα «1944», το οποίο «αναφέρεται στον ξεριζωμό των Τατάρων της Κριμαίας στα τέλη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου». Τυχαία επέλεξε αυτό το άσμα η χούντα του Κιέβου και τη βράβευσή του οι ιθύνοντες του θεσμού; Θα μπορούσε να ήταν μια αθώα ωδή στο δράμα ενός λαού, αν λάμβανε χώρα εκτός της συγκεκριμένης συγκυρίας.

Ζούμε σε μια καμπή της παγκόσμιας συστημικής κρίσης και του συνακόλουθου κλιμακούμενου Γ' Παγκόσμιου Πολέμου. Τα φαντάσματα του φασισμού-ναζισμού νεκρανασταίνονται στην Ουκρανία, στην Ευρώπη και συνολικά στον κόσμο, ενώ στη σύρραξη της Ουκρανίας και αλλαχού δεν εμπλέκονται μόνον οι μεγάλοι παίκτες με τις μυστικές υπηρεσίες, τα όργανα, τις ΜΚΟ τους κ.ο.κ., αλλά

και ζοφερές δυνάμεις όπως οι «Γκρίζοι Λύκοι» εκ Τουρκίας.

Το ιστορικό θέμα του άσματος (ο εκτοπισμός των Τατάρων της Κριμαίας) είναι αρκετά περίπλοκο. Απαιτεί επιστημονική μελέτη. Ωστόσο, ποιος νοιάζεται για την επιστημονική αλήθεια όταν προτάσσονται οι προπαγανδιστικές ανάγκες του ευρωατλαντικού άξονα στον πόλεμο; Είναι άθλιες οι λογικές συλλήβδην ιστορικής ευθύνης ενός λαού. Είναι άθλιο να κρίνεται ένας ολόκληρος λαός βάσει της μερίδας εκείνης που συνεργάστηκε με τους ναζί, δεδομένου μάλιστα ότι υπήρξαν Τάταροι ήρωες του αντιφασιστικού αγώνα.

ΜΕΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ: Παρά το γεγονός ότι συχνά προβάλλεται η Κριμαία ως αμιγώς ταταρική, προπολεμικά, οι Τάταροι της χερσονήσου ήταν η 4η σε πληθυσμό (μετά τους Ρώσους, Ουκρανούς και Αρμενίους) εθνοτική κοινότητα (19,4%). Από τους 90.000 εφέδρους της Κριμαίας που επιστρατεύθηκαν το 1944 στον σοβιετικό στρατό, κατά την υποχώρηση λιποτάκτησαν 20.000 (σχεδόν το σύνολο των ταταρικής εθνικότητας).

Οι προεστοί των ταταρικών χωριών (δομημένων κατά παράδοση σε γένη-φυλές με αυστηρή πατριαρχική ιεραρχία) δέχτηκαν τους κατακτητές ως απελευθερωτές και προέτρεψαν τον πληθυσμό να καταταγεί μαζικά στα κατοχικά τάγματα ασφαλείας-εφόδου υπό γερμανική διοίκηση, οι θηριωδίες των οποίων δεν είχαν προηγούμενο. Βάσει μαρτυριών, στο πλευρό των κατοχικών δυνάμεων των SS και της Βέρμαχτ, ακόμα και στην κατοχική Ελλάδα, δρούσαν «μουσουλμάνοι εθελοντές» (Τάταροι και Τουρκμένιοι).

Τον Μάιο του 1944, κατά την απελευθέρωση της χερσονήσου, η στρατιωτική διοίκηση της ΕΣΣΔ έπρεπε σε συνθήκες της εν εξελίξει τεράστιας κλίμακας αντεπίθεσης του απελευθερωτικού πολέμου: 1. να προστατέψει τον ταταρικό πληθυσμό από ανεξέλεγκτα πογκρόμ θυμάτων των θηριωδιών των ταγματασφαλιτών και 2. να προστατευθεί από σημαντικό αριθμό καλά εκπαιδευμένων από τη Βέρμαχτ δολιοφθορέων που κρύβονταν μεταξύ των αμάχων. Ο εκτοπισμός ενός πληθυσμού είναι ένα τραγικό γεγονός. Ωστόσο, ακόμα και με ανθρωπιστικά κριτήρια, τι άλλο απέμενε σε εκείνες τις συνθήκες;

ΕΤΣΙ ΛΟΙΠΟΝ, ακόμα και η βράβευση ενός άσματος σε έναν αμφίβολης μεν ποιότητας, πλην όμως τεράστιας δημοσιότητας διαγωνισμό μετατρέπεται σε μία ακόμα πράξη προπαγανδιστικού πολέμου με ζοφερές ιδεολογικοπολιτικές και γεωπολιτικές προεκτάσεις: δικαίωση της χούντας του Κιέβου και της νεκρανάστασης των ναζί, αναβίωση των αντικομμουνιστικών-αντισοβιετικών στερεοτύπων-ιδεολογημάτων (τα οποία σχεδόν γραμμικά μετεξελίσσονται σε αντιρωσικά) κ.ο.κ. Ένα «πολιτιστικό γεγονός» ως μια επιπλέον πράξη εθνικιστικού-σοβινιστικού μίσους και εντάσεων στον εν εξελίξει πόλεμο που διεξάγεται σε πολλά επίπεδα και μέτωπα, στοχεύοντας και στις συνειδήσεις...

και ζοφερές δυνάμεις όπως οι «Γκρίζοι Λύκοι» εκ Τουρκίας.

Το ιστορικό θέμα του άσματος (ο εκτοπισμός των Τατάρων της Κριμαίας) είναι αρκετά περίπλοκο. Απαιτεί επιστημονική μελέτη. Ωστόσο, ποιος νοιάζεται για την επιστημονική αλήθεια όταν προτάσσονται οι προπαγανδιστικές ανάγκες του ευρωατλαντικού άξονα στον πόλεμο; Είναι άθλιες οι λογικές συλλήβδην ιστορικής ευθύνης ενός λαού. Είναι άθλιο να κρίνεται ένας ολόκληρος λαός βάσει της μερίδας εκείνης που συνεργάστηκε με τους ναζί, δεδομένου μάλιστα ότι υπήρξαν Τάταροι ήρωες του αντιφασιστικού αγώνα

* Καθηγητής Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης